

Krizleri Öngörün, Hazırlanın ve Yanıt Verin-Şimdi Esnek İş Sağlığı ve Güvenliği Sistemlerine Yatırım Yapın

COVID-19 pandemisi bir yılı aşkın süredir tüm dünyayı etkisi altına almış ve çalışma yaşamını birçok boyutta derinden etkilemiştir. Bu süreçte çalışanlar en başta enfeksiyon riski olma üzere sağlıklarını doğrudan ya da dolaylı yoldan etkileyebilecek çok çeşitli zorluklarla karşılaşmıştır. Pandemiye yanıt olarak okulların kapatılması, birçok işyerinin kapatılması ya da hizmetlerinin sınırlandırılması, hareketliliklerin kısıtlanması, uzaktan çalışma, uzaktan eğitim gibi önlemlere gidilmiştir.

Pandemi uzadıkça, tüm dünyada çalışan nüfusta iş ve gelir kaybı, eşitsizlik, yoksulluk ve ardından gelen tüm sağlık ve sosyal sorunlar derinleşmektedir. Başta sağlık çalışanları olmak üzere, dışarıda çalışmaya devam eden çalışanlar için hastalığa yakalanma, hastalanma ve/veya hastalığı yakınlarına taşıma kaygısı, ev-iş yaşam dengesinde bozulma, psikolojik etkiler, şiddete uğrama, diğer sağlık sorunlarının ertelenmesi gibi olumsuz etkiler ortaya çıkmıştır. Öte yandan, uzaktan çalışmanın potansiyel etkileri gündeme gelmiştir. Risk grubu çalışanlar için hastalık, ekonomik ve psikososyal etkiler daha ağır olmaktadır. Tüm bunlar toplum sağlığı ve refahını da etkileyen gelişmelerdir. Çalışanlar toplumda büyük bir kesimi oluşturmakta, çeşitli tehlikelerle yüz yüze gelmekte, hastalık ve kaza durumları yakınlarını da etkilemekte, ayrıca toplumun sağlığı ve refahı, üretim ve hizmetlerin sürdürülebilirliği çalışanların tam bir sağlık hali içinde olmasıyla mümkün olmaktadır. Çalışanın tam bir sağlık hali de, ancak etkili sosyal politikalar temelinde yaygın ve etkili İş Sağlığı ve Güvenliği hizmetleri ile sağlanabilir.

ILO, 2020 yılında pandemi sürecinde sağlığı koruma önceliğine, ancak toplumda çalışmayı sürdürmek zorunda kalan büyük bir kesim olması nedeniyle iş yerlerini daha sağlıklı ve güvenli hale getirme gereksinimine vurgu yapmış, pandemi sonrası için işsizlik ve kısmi istihdamda artış olacağı, risk gruplarının işgücü piyasasında daha çok etkilenebileceği öngörülerinde bulunmuştur. Pandemi süresince işte sağlık ve güvenliğin nasıl sağlanması gerektiğine, acil durum hazırlıklarına, risk yönetiminin nasıl yapılması gerektiğine de dikkat çekilmiştir.

Bugün geldiğimiz noktada, 2021 yılında COVID-19 pandemisi etkisini artırarak sürmektedir ve dünya genelinde 3.1 milyonu aşkın yaşamın kaybına neden olmuştur. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Mayıs 2020’de dünyadaki çalışanların yüzde 94’ünün işyeri kapatma önlemlerinin uygulandığı ülkelerde yaşadığını belirtmiştir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 2003 yılından beri, her sene 28 Nisan Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü’nde farklı bir tema ile İş Sağlığı ve Güvenliği’nin önemine dikkat çekmektedir. 28 Nisan 2021 için “***Krizleri Öngörün, Hazırlanın ve Yanıt Verin. Şimdi Esnek İş Sağlığı ve Güvenliği Sistemlerine Yatırım Yapın***” önerisini getirmekte, mevcut Covid-19 pandemisinden dersler alınarak ve gelecekte yaşanması olası salgın hastalık ve benzeri kriz durumları için hızla uyum sağlanabilecek, işin sürdürülebilmesi, alınan önlemlerin etkililiği ve çalışanların korunması için ulusal iş sağlığı ve güvenliği sistemlerinin güçlendirilmesinin, esnekliğin sağlanmasının, iş yerlerinde etkili plan ve hazırlıklar yapılmasının gerekliliğini dile getirmektedir (https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---lab_admin/documents/publication/wcms_780927.pdf).

COVID-19 pandemisine karşı bir yılı aşkın süredir ilgili bakanlıklar, meslek örgütleri, uzmanlık dernekleri, üniversiteler, belediyeler, çalışanlar, toplum birlikte mücadele vermektedir. Bilimsel çalışmalar ile her gün yeni bilgiler eklenmekte, bir yandan aşılama çalışmaları sürmektedir. Bu süreci en az zararlı geçirebilmek, pandemi sonlansa dahi yeni benzer krizlere hazırlıklı olarak kaybı ve zararı en aza indirmek için odaklanılması gereken en önemli çalışmalardan biri de; çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmek olmalıdır.

Ankara Üniversitesi pandemi süreci başından bu yana otoritelerce alınan ortak kararları hayata geçirme, eğitimi ve işi sürdürme, bilgi üretimi ve paylaşımı, genel koruma önlemlerinin hayata geçirilmesi, işin ve iş yeri ortamlarının yeniden organizasyonu, eğitim, denetim, koruyucu uygulamalar iş sağlığı ve güvenliği kurallarına bağlılık ve çalışanların psikososyal açıdan desteklenmesi gibi konularda büyük çaba ve hassasiyet göstermektedir.

İçinde bulunduğumuz zorlu pandemi süreci ve benzeri krizleri sağlık ve güvenliğe bağlılık temelinde, dayanışma içinde, görev ve sorumluluk bilinciyle hep birlikte payımıza düşeni yaparak en az zararla geçirmeyi hedeflemek, bilimsel çalışmaları, uluslararası, ulusal kuruluşların rehberliğini izleyerek çalışmaları sürdürmek gerekmektedir. 28 Nisan Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü vesilesiyle tüm dünyada süren pandemi ve ardından yaşanması olası tüm sorunlara karşı mücadelelerin gelişmesini, en kısa zamanda başarıya ulaşmasını, sağlık ve güvenlik dolu günlerde tüm üniversite çalışanlarımız, öğrencilerimiz, çalışma ortaklarımız ile bir arada olmayı dileriz.

Ankara Üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörlüğü